

POSTANOWIENIE

Dnia 13 kwietnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)

SSN Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie ze skargi Sławomira U.

o wznowienie postępowania

zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego

z dnia 20 grudnia 2002 r.,

w sprawie z powództwa Sławomira U.

przeciwko Markowi W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 13 kwietnia 2011 r.,

zażalenia Sławomira U. na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 29 października 2010 r.,

- 1) oddala zażalenie;**
- 2) przyznaje adwokatowi Agacie B. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego kwotę 1800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) wraz z podatkiem od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej skarżącemu Sławomirowi U. z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.**

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił wniosek Sławomira U. o przywrócenie terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania w sprawie z jego powództwa przeciwko Markowi W. o zapłatę, zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 20 grudnia 2002 r., którym oddalona została jego apelacja od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 4 czerwca 2002 r. oraz odrzucił tę skargę.

Orzeczenie to oparte zostało na następujących wnioskach:

Skarga o wznowienie postępowania wniesiona została po upływie pięciu lat od uprawomocnienia się obu wyroków. Wniosek o przywrócenie terminu przewidzianego art. 408 k.p.c. podlegał odrzuceniu, z mocy art. 170 k.p.c., jako niedopuszczalny, ponieważ nie jest to termin do podjęcia czynności procesowej. Wobec tego należało odrzucić także skargę o wznowienie postępowania, skoro złożona została po upływie terminu przewidzianego art. 407 § 1 k.p.c., jak też po upływie terminu wskazanego w art. 408 k.p.c. Za odrzuceniem przemawia również nieistnienie podstawy objętej art. 403 § 1 i 2 k.p.c. Zarzut popełnienia przestępstwa skarżący kieruje w stosunku do pozwanego i wiąże go z nieprawidłowościami w reprezentowaniu go w sprawie, w której był on jego pełnomocnikiem ustanowionym z urzędu. Nie powołał okoliczności wskazujących na podrobienie lub przerobienie dokumentu, na którym oparte być miało kwestionowane orzeczenie. Postanowienie wydane przez prokuratora w dniu 21 października 2008 r., i uzasadnienie wyroku wydanego w sprawie oznaczonej sygnaturą I ACa 482/09, nie stanowią okoliczności ani dowodów, które istniały w dacie zamknięcia rozprawy przez Sąd Okręgowy a do wykrycia ich doszło w późniejszym czasie. Sam zresztą skarżący przyznał, że nie uzyskał wiedzy o innych faktach i dowodach, które nie były mu wcześniej znane, ale ze wskazanych dokumentów wynika argumentacja przemawiająca za odpowiedzialnością pozwanego.

Skarżący w zażaleniu zarzucił zaskarżonemu postanowieniu naruszenie art. 410 § 1 w związku z art. 408 i art. 403 § 1 i § 2 k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie tych przepisów, czego konsekwencją było odrzucenie skargi

o wznowienie postępowania. Wniósł o uchylenie tego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Podniósł w uzasadnieniu, że przekroczenie terminu wskazanego w art. 408 k.p.c. nie stanowi przeszkody do wniesienia skargi o wznowienie postępowania, jeśli doszło do nienależytej reprezentacji skarżącego lub pozbawienia go możliwości obrony, a w odniesieniu do niego pozwany naruszył zasady należytego reprezentowania go w postępowaniu sądowym. Ponadto na istnienie podstaw objętych art. 403 § 1 i § 2 k.p.c. wskazuje niezgodne z prawem działanie osób wymienionych przez skarżącego, w tym pozwanego, które uniemożliwiło mu ochronę swoich interesów oraz wskazywanie dowodów i okoliczności, które miały istotne znaczenie w sprawie. Skarga powinna być zatem merytorycznie rozpoznana, skoro oparta była na ustawowych podstawach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń wymienionych w art. 399 k.p.c. Skuteczne wniesienie go możliwe jest jedynie w oparciu o ściśle określone i wyczerpująco wymienione podstawy (art. 401 do 403 k.p.c.) oraz w terminie przewidzianym w art. 407 k.p.c., przy uwzględnieniu terminu zastrzeżonego art. 408 k.p.c. Po uchyleniu art. 411 k.p.c. i zmianie art. 410 k.p.c. ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98) sąd na posiedzeniu niejawnym bada, czy skarga o wznowienie postępowania została wniesiona w terminie, czy jest dopuszczalna oraz czy została oparta na ustawowej podstawie wznowienia. Jeśli strona oparła skargę na innych podstawach niż pozbawienie możliwości obrony lub nienależyte reprezentowanie, to możliwość jej wniesienia ograniczona została do 5 lat od uprawomocnienia się orzeczenia. Termin ten określa czas, w którym - przy jednoczesnym zachowaniu terminu z art. 407 § 1 k.p.c. - w ogóle dopuszczalne jest żądanie wznowienia postępowania. Ma on charakter terminu prekluzyjnego i nie podlega przywróceniu według zasad przewidzianych w art. 168 i art. 169 k.p.c. Stwierdzenie istnienia podstaw wznowienia postępowania polega na badaniu, czy powołane przez skarżącego okoliczności odpowiadają ustawowej podstawie wznowienia oraz czy podstawa ta rzeczywiście istnieje. Jeżeli w okolicznościach konkretnej sprawy wskazana

podstawa nie zostanie potwierdzona, to skarga podlega odrzuceniu. Takie określenie zakresu kognicji sądu na gruncie art. 410 § 1 k.p.c. ukształtowane zostało w orzecznictwie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2005 r., IV CO 6/05, niepubl.; z 10 lutego 2006 r., PZ 33/05, OSNP 2007/3-4/68; z 24 stycznia 2007 r., III CZ 1/07, niepubl.; z 30 maja 2007 r., IV CZ 22/07, niepubl., z 22 listopada 2007 r., III CZ 47/07, niepubl.; z 10 lipca 2008 r., III CZ 28/08, niepubl. oraz wyrok z 16 maja 2007 r., III CSK 56/07, niepubl.) i podziela je również Sąd Najwyższy w rozpoznawanej sprawie. Wbrew stanowisku skarżącego, do skierowania sprawy na rozprawę dochodzi w razie uznania, że skarga została skutecznie wniesiona i możliwa jest analiza i ocena zasadności powoływanej podstawy.

Jednocześnie również przyjmowane jest w orzecznictwie, że niewłaściwe wykonywanie obowiązków przez pełnomocnika strony nie spełnia przesłanek nienależytej reprezentacji, określonych w art. 401 pkt 2 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2003 r., II CZ 26/03, OSNC 2004/6/95; z 10 listopada 2004 r., II CZ 128/04, niepubl.; z 22 stycznia 2008 r., II CZ 106/07, niepubl.; z 28 marca 2008 r., IV CZ 10/08, niepubl.). Wskazanie jako podstaw skargi art. 403 § 1 i 2 k.p.c. obligowało skarżącego do przedstawienia okoliczności potwierdzających zaistnienie działań, które doprowadziły do zmiany treści dokumentów, czy też uchylenia skazującego wyroku, które były podstawą prawomocnego orzeczenia. Skarżący nie wskazał na istnienie wyroku stwierdzającego przestępcze działanie, którego następstwem było wydanie kwestionowanego orzeczenia. Nie ma podstaw do przyjęcia, że wykryte zostały nowe fakty i dowody, których nie można było podnieść przed zamknięciem rozprawy w poprzednio prowadzonej sprawie. Powoływanie się na działanie niezgodne z prawem nie zostało nawet uprawdopodobnione. Podkreślenia wymaga, że każda z podstaw skargi o wznowienie postępowania ma samodzielny charakter i jeśli jest uzasadniona, to prowadzi do ponownego rozpoznania sprawy. Nietrafnie zatem skarżący dąży do przyjęcia istnienia podstaw objętych art. 403 § 1 i 2 k.p.c. za pośrednictwem podstaw nieważności w postaci pozbawienia możliwości obrony, wywołanej nienależytym reprezentowaniem, zmierzając do obejścia upływu terminu wskazanego w art. 408 k.p.c., do których nie ma on zastosowania.

Z powyższych względów zażalenie jako pozbawione uzasadnionych podstaw podlegało oddaleniu z mocy art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

W oparciu o art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 2002 r. Prawo o adwokaturze (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188 ze zm.) i § 19 w związku z § 6 pkt 5, § 2 ust 3 i § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) pełnomocnikowi skarżącemu przyznane zostały koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.